

Mundtlig beretning

For Pædagogiske Psykologers Forenings generalforsamling på Hotel Nyborg Strand Tirsdag den 15.marts 2016

Den mundtlige beretning er et aktuelt supplement til den skriftlige beretning, der er aftrykt i PPF-Nyt nr. 1.

Den skriftlige beretning giver en bred orientering om foreningens aktiviteter i de to forgangne foreningsår. I den mundtlige beretning vil jeg kommentere på nogle få væsentlige aktuelle temaer, der også vil kunne indgå i den efterfølgende drøftelse af den samlede beretning.

Hvor den skriftlige beretning er mere bagudskuende, så vil jeg i den mundtlige beretning forsøge at tage bestik af nogle af de hovedudfordringer, som vi står overfor på PPR og i PPF.

Hovedtemaet i de mundtlige beretning vil omhandle PPR og fagområdet pædagogisk psykologi. Det pædagogisk-psykologiske fagområde er helt afgørende for PPR's virke i forhold til inklusion og udvikling af almenundervisningen – og dermed for PPR's fremtidige virke.

Ud over hovedtemaet er der faktisk kun et enkelt område, som jeg bliver nødt til at omtale – nemlig PPF's økonomiske situation. Det er jo ikke det mest spændende tema, og jeg skal nok gøre det kort. Og det vedrører også vore årlige Nyborg Strand kurser.

Som I kan se i den skriftlige beretning, er der herudover mange andre vigtige områder for os, som man er meget velkommen til at kommentere i den efterfølgende debat.

Økonomi

Først tager vi økonomipunktet. Det muliggør også, at de efterfølgende punkter om regnskab og budget kan gøres mere kort.

PPF har jo længe haft det store problem, at vi mister medlemmer. Det har jo traditionelt været de læreruddannede psykologer, der har udgjort størstedelen af vores medlemmer.

Men siden 2004 har vi ikke fået nye medlemmer fra denne kategori – efter at cand.pæd.psyk.uddannelsen blev nedlagt på DPU. Vi afventer stadig, at der skal komme en ny form for psykologuddannelse for læreruddannede og med fokus på opgaverne i folkeskolen. Når dette sker, vil vores medlemstal igen kunne stige.

Heldigvis har vi gradvist fået mange medlemmer blandt PPR-psykologer, der ikke er læreruddannede. Vi er jo også en faglig forening for pædagogiske psykologer – uanset uddannelsesbaggrund. Og vi er den eneste faglige forening for PPR-psykologer, og PPF beskæftiger sig næsten udelukkende med PPR's forhold, opgaver og vilkår.

Vi er nu ca. 520 medlemmer, hvoraf de 200 ikke er læreruddannede. Hertil kommer ca. 100 pensionistmedlemmer, og vi er meget glade for, at så mange vælger at fastholde deres medlemskab efter overgang til pension. Kontingentsatsen for pensionister og studerende er jo også sat meget lavt på 672 kroner årligt.

De læreruddannede psykologer er jo ældre end gennemsnittet for psykologer, så vi kan forvente øget afgang til pension i de kommende år fra denne gruppe.

Faldende medlemstal giver mindre kontingentindtægter, og det kan ses på vores årlige regnskab efterhånden. Det kræver handling fra bestyrelsens side.

Nu har vi meget længe forudset denne gradvise nedgang i kontingentindtægt siden 2004. Det kan ses af vores voksende formue, der for foreningen er på over 1,4 million kroner og omkring 400.000 for vores tidskrift.

Det betyder, at vi over de kommende år kan tillade os at indregne et underskud hvert år og dermed tære på vores opsparing. Det kan vi gøre i mange år – indtil vi får øget medlemstilgang igen – både fra DP-psykologer med interesse for PPR og fra kommende læreruddannede psykologer. PPR-ansatte, der er kandidater i pædagogisk psykologi indgår heldigvis også i vores medlemsgruppe.

Herudover mere end halverede vi vores administrative udgifter i en ny aftale med Dansk Psykolog Forening for et par år siden. Og vi er meget påpasselige med vores driftsudgifter i det daglige.

Vi kunne vælge at foreslå forhøjet kontingent, men det er der altid en risiko ved, så det vil vi undlade at gøre på denne generalforsamling. Men jeg vil gerne varsko, at det sikkert vil blive aktuelt på generalforsamlingen i 2018.

Vi har et særligt problem med vore kontingentsatser – nemlig forskellen mellem kontingent for de læreruddannede psykologer på 1500 kroner og de ikke-læreuddannede psykologer, der kun betaler 984 kroner årligt.

Denne forskel er historisk begrundet, da PPF brugte megen tid på at beskæftige sig med løn- og ansættelsesforhold for DLF-psykologer.

Denne tid er for længst forbi, så bestyrelsen beskæftiger sig næsten udelukkende med faglige PPR-emner, som er er samme interesse for såvel DP- som DLF-psykologer.

Vi har derfor brug for at få udlignet denne forskel gradvist, og det første skridt vil vi tage på næste generalforsamling i 2018.

Nu er faldende kontingentindtægter desværre ikke det eneste økonomiske problem, vi har. Vores kursusbudgetter til såvel Nyborg Strand-kurset som de regionale temadage udviser i stigende grad underskud. Det kan vi ikke fortsætte med.

Temadagene udviser et underskud på 19.000 kroner i 2015, og på Nyborgs Strand-kurset har vi et underskud på over 53.000 kroner.

Vi har allerede besluttet at undlade at holde temamøde i 2016.

Vi har selvsagt ikke kunnet nå at lave ændringer på dette Nyborg Strand kursus, så her forventer vi et betragteligt underskud for 2016.

Årsagerne til underskud er en kombination af skyhøje honorarpriser til foredragsholdere på fire spor, stigende priser her på Nyborg Strand og et stærkt svingende antal deltagere.

Vi vurderer, at vi bliver nødt til fremover at ændre på omfang og struktur for vore Nyborg-kurser.

Det er vores opfattelse, at kursUSDeltagerne primært kommer for at deltage i et 12-timers modul med de bedste foredragsholdere. Hvis vi holder fast i det, vil det kunne lade sig gøre, at gennemføre programmet med kun én overnatning.

Vi vil nok vælge at kombinere det med, at vi kun udbyder tre moduler – i stedet for fire. Men med de allerbedste foredragsholdere.

Ulempen er selvfølgelig, at programmet bliver mere presset, og det vil især ramme generalforsamlingen og i et vist omfang festmiddagen.

Men hovedindholdet vil fortsat stå stærkt. Prisen vil blive billigere, og man skal kun bruge to arbejdsdage på kurset. Og det vil for PPF give større mulighed for, at vi undgår underskud på arrangementet.

Vi vil indlægge et spørgsmål om dette forslag i vores elektroniske evalueringsskema, så I kan give jeres synspunkter til kende. Vi vil studere jeres svar meget interesseret efterfølgende.

Der er tidspunkter, hvor en presset økonomi kan give anledning til nytænkning og indarbejdelse af nye hensigtsmæssige former og strukturer

.

PPR og pædagogisk psykologi

PPR har fra starten af sit virke i begyndelsen af 1970'erne haft to hovedopgaver, nemlig at medvirke til at udvikle almenundervisningen og at sikre fornøden specialpædagogisk bistand til elever, der måtte have behov for dette. Sidstnævnte opgave har frem til 2012 omfattet ca. 15 – 20 % af eleverne set over et helt skoleforløb, inkl. elever der undervises i specialklasse og specialskole.

Opgaven blev i 1980 udvidet til også at omfatte førskoleområdet – igen med den todelte opgave i forhold til udvikling af almenmiljøet og sikring af nødvendig specialpædagogisk bistand til småbørn.

Efter 2012 og inklusionslovgivningen er specialundervisningsbegrebet på skoleområdet indsnævret til kun at omfatte elever, der undervises i specialklasse og i specialskole – eller som har behov for støtte i mindst 9 ugentlige klokke timer. På småbørnsområdet er der ikke sket ændringer – bortset fra, at det er understreget, at indsatsen her i forhold til enkeltbørn skal ske i samarbejde med hjælpesystemerne fra lov om social service, dagtilbudsloven og sundhedsloven.

PPR diskuteres i den offentlige debat desværre primært overvejende ud fra PPR's arbejdsopgaver i forhold til inklusion og udvikling af almenundervisningen. Her har PPR en vigtig opgave i, at det bliver mere alment kendt og anerkendt, at PPR også har andre vigtige arbejdsopgaver, som jo også er dem, der fremgår af lovgivningen.

Det er vores vurdering, at PPR's fremtidige situation i kommunerne i meget høj grad afhænger af, hvorledes PPR klarer sig i arbejdet med inklusion og udvikling af almenundervisningen i skolen. Det bliver i alt overvejende grad vurderinger fra lærerne og skolelederne, der bliver afgørende for, hvorvidt PPR opfattes som nyttige og vigtige i dette arbejde.

Alternativt vil skolen uddanne egne faglige ressourcepersoner, der kan understøtte skolens arbejde. Herved bliver grundlaget for et lovpligtigt PPR i forhold til elever og småbørn, der udskilles til specialforanstaltninger, fuldstændigt undermineret, og det vil risikere at bortfalde helt. I stedet for et samlet PPR vil kommunerne overgå til blot at ansætte enkeltpsykologer til at bistå med visitationsopgaverne til specialtilbud – typisk i form af psykologiske test.

Det er et skrækscenarie, der vil kunne blive en realitet, såfremt PPR ikke befæster sin stilling som helt nødvendig i forhold til inklusionsarbejdet.

Derfor er det nødvendigt at gå helt ind til benet og undersøge og vurdere, hvad der kræves og forventes af PPR i arbejdet med inklusion og udvikling af almenundervisningen.

Det har vi bl.a. skrevet noget om i PPF-Nyt nr. 1 fra 2015 under overskrifterne "Ni kvalitetskrav til vellykket inklusion" og "PPR og didaktik".

Jeg har desuden skrevet noget mere uddybende herom i "Inklusionshåndbogen", der netop er udkommet.

Hvem er inklusionsmålgruppen?

Først er det vigtigt at overveje, hvem inklusionsmålgruppen egentligt består af. Der tales ofte om målsætningen om, at der er 96 % af eleverne skal forblive i den almene klasse – og at vi ikke mangler ret mange elever for at nå dette mål.

Det er jo en økonomisk målsætning, hvor evalueringen blot består i at tælle, hvor mange elever, der fysisk er til stede og undervises i de almene klasser. Denne målsætning har jo desværre også stået centralt i mange af de evalueringsrapporter, som især Undervisningsministeriet har bestilt. Det gælder bl.a. de tre rapporter fra 2013, 2014 og 2015, som bærer overskriften Dokumentationsprojektet.

Denne økonomiske og politiske dagsorden er meget stærk, og det er den, der står bag inklusionslovgivningen fra 2012, der indfører det indsnævrede specialundervisningsbegreb.

Når vi snakker inklusion, er det derfor vigtigt at holde fast i, hvad det vil sige at være inkluderet. Det er ikke nok at være fysisk til stede i almenklassen og blive undervist der. Eleven skal også profitere maksimalt af undervisningen – såvel fagligt som udviklingsmæssigt, jfr. folkeskolens formålsparagraf med kravet om alsidig udvikling.

Men eleven skal tillige føle sig værdsat som en aktiv del af det sociale fællesskab og føle, at han/hun bidrager til fællesskabet. Og eleven skal trives og have udviklet sin selvværdsfølelse og forlade skolen med det bedst mulige udgangspunkt for fortsat læring i det efterfølgende ungdoms- og voksenliv.

Jeg kender ingen, der er uenige i disse krav til, hvad det vil sige at være inkluderet. Men det glemmes desværre ofte i debatten om inklusion, fordi den økonomiske og politiske dagsorden er så stærk.

PPR skal være med til at få understreget den faglige dagsorden i forhold til reel inklusion. Der er også i høj grad brug for seriøs forskning, der viser noget om betingelserne for at sikre dette og for at evaluere, hvorvidt det lykkes i forhold til eleverne. Her må det være åbenlyst, at en sådan evaluering ikke kan gennemføres uden at inddrage eleverne.

Hvis inklusionsopgaven i skolen således skal løses, ja så er det langt flere end 4 % af eleverne, som vi taler om. Det er i virkeligheden det samme antal elever, som før 2012 var omfattet af specialundervisningsreglerne – nemlig 15 – 20 % af eleverne. Onde tunger vil kunne mene, at det i virkeligheden er flere, men de 15 – 20 % er de vigtigste. Dem kender PPR, og dem har PPR altid været beskæftiget med.

I henhold til inklusionslovgivningen skal de fleste af dem nu hjælpes med udgangspunkt i almenundervisningen – og ikke gennem specialundervisning. Det gør det ikke nødvendigvis nemmere – men sikkert heller ikke sværere, da traditionel specialundervisning erfaringsmæssigt ikke løste mange af disse elevers problemer. Det har vi desværre mange års erfaring med.

Disse elever har mange forskellige typer af vanskeligheder, når vi ser på deres individuelle karakteristika. En stor gruppe har svære læsevanskeligheder. Nogle har vanskeligheder i de fleste skolefag, der bl.a. hænger sammen med utilstrækkelig stimulation i opvæksten med begrænsede begavelseskompetencer. Andre udviser udadreagerende adfærdssymptomer, mens andre overvejende udviser indadvendte problematikker og er triste og passive. Nogle udviser tillige psykiatriske problematikker og får diagnoser. Der er også elever med traditionelle problemer i forhold til tale, sprog, hørelse, syn og bevægelse.

Fælles for alle disse grupper er, at deres vanskeligheder ofte er kombinationer af flere forskellige slags problemer – herunder fra relation til forældre og fra opvæksten.

Men endnu mere fælles er det, at deres problemer altid skal ses i deres undervisningsmæssige kontekst – og i forhold til lærere, kammerater og deres forældre.

Det er også inden for almenundervisningens kontekst, at løsninger skal findes, og som regel medfører det, at såvel lærere som forældre må i arbejdstøjet.

En stor del af ovennævnte elever indgår i den store gruppe, hvor folkeskolelovgivningen stiller krav om, at skolen skal blive bedre til at nedbryde den negative sociale arv. Andre gange tales der om elever fra ressourcetsvage hjem.

Samlet er det en meget stor og uensartet elevgruppe, der drøftes – og også bør drøftes inden for inklusionens dagsorden.

Hvilke overordnede krav stiller løsning af inklusionsopgaven til almenundervisningen?

Det kan vist ikke diskuteres, at hvis folkeskolen skal løse inklusionsopgaven i forhold til den meget store og uensartede elevgruppe, så kan det kun ske gennem udvikling af almenundervisningen.

Det betyder, at de 15-20 % af eleverne nødvendigvis kommer til at bestemme, hvordan almenundervisningen skal indrettes.

I nogle år har de fremherskende pædagogiske tendenser fremhævet den fleksible skole som et ideal. Reform af folkeskolen har desværre også i betydelig udstrækning elementer af den fleksible skole indeholdt i kravene til skolen.

Den fleksible skole stiller desværre så store krav til elevernes sociale kompetencer og ansvar for læring, som de fleste inden for inklusionsmålgruppen ikke kan honorere. 80 % af folkeskolens elever vil ideelt set kunne leve op til disse krav fra den fleksible skole – og især de meget ressourcestærke elever.

Men den store inklusionsmålgruppe kan ikke klare diffuse strukturer med skiftende grupperinger og lav lærerstyring.

Derfor må bl.a. PPR gøre være med til at gøre det klart, at hvis man vil inklusion, så må hensynet til de 15 – 20 % af eleverne nødvendigvis sætte dagsorden for, hvordan undervisningen skal indrettes.

Det viser de seneste års rapporter om skoleudvikling også ganske klart. Mange af dem har vi refereret i PPF-Nyt.

Vi kan heldigvis se, at ressourcestærke elever også profiterer af stærk lærerstyring, tydelige rammer og strukturer og høje faglige forventninger til alle elever – set i forhold til deres muligheder.

Det er derfor vigtigt, at fremherskende aktuelle pædagogiske modetendenser ikke kommer til at spænde ben for det vigtige inklusionsarbejde. PPR har en vigtig opgave i at fremhæve betingelserne for at løse inklusionsopgaven og dermed at få udviklet almenundervisningen.

Hvordan udvikles almenundervisningen?

I PPF-Nyt nr. 1 20015 har vi svaret på dette spørgsmål mere uddybende, og Inklusionshåndbogen handler om dette.

Det er jo ikke PPR, der har ansvar for udvikling af almenundervisningen, men skolelederne og lærerne. Men PPR skal kende betingelserne, der skal arbejdes med, og indgå i faglige drøftelser med lærerne og skolelederne herom. Og PPR-psykologerne skal med sin fagekspertise medvirke på alle de områder, der måtte være behov for i samarbejde med skolen.

Hovedoverskrifterne for de vigtige udviklingsområder skal kort nævnes her:

1. *Krav til læringsmiljøet:* Som tidligere nævnt stiller de 15 – 20 % særlige krav til hensyntagen og tilrettelæggelse af skolen som institution og undervisningens struktur og tilrettelæggelse.

2. *Den enkelte lærers egne kompetencer:* Her er der enighed om tre hovedkompetencer, der omfatter faglig og didaktisk kompetence, relations- og klasseledelseskompetence. I relation til det efterfølgende kan tilføjes gode samarbejdskompetencer.
3. *Lærerteamet:* Lærerteamet skal udgøre et fagligt baggrundsteam for den enkelte lærer med fælles ansvar for forberedelse, gennemførelse og evaluering af undervisningen. Lærerteamet skal i denne forbindelse kunne udgøre et hensigtsmæssigt dialog-, refleksions- og planlægningsforum, hvor svære samtaler kan resultere i konstruktive løsninger.
4. *De faglige ressourcepersoner på skolen:* Inklusions-, AKT- og læsevejledere er vigtige fagpersoner på enhver skole. De skal rumme de nødvendige faglige kompetencer, og samspillet med lærer og lærerteam skal være hensigtsmæssigt tilrettelagt.
5. *Skolens støtteformer:* Skolens støtteressourcer skal udnyttes fagligt hensigtsmæssigt, så det bliver til gavn i inklusionsarbejdet. Fx kan tolærerressourcer eller timer til holddeling desværre ofte i praksis blive brugt på en måde, så det ikke gavner de 15-20 % af eleverne – og dermed inklusionsarbejdet – nogle gange tværtimod.
6. *Samarbejdet på skolen:* Der skal være aftalt samarbejdsstrukturer på skolen, der sikrer, at den enkelte lærer og lærerteam kan få den faglige opbakning og sparring, der er nødvendig fra såvel faglige ressourcepersoner som skoleledelsen og PPR. Og der skal primært være fokus på den forebyggende indsats i udvikling af almenundervisningens muligheder for at undgå eller begrænse problemer.
7. *Samarbejdet med forældrene:* Det skal sikres, at forældrenes store ressourcer bliver udnyttet fuldt ud i skolens og den enkelte klasses bestræbelser med øget inklusion. Forældre, der er negative i forhold til skolens og de enkelte læreres bestræbelser, vanskeliggør arbejdet med inklusion.
8. *Skolelederen og inklusion:* Skolelederen er ansvarlig for at sikre et udviklingsmiljø på skolen, der fostrer motiverede og engagerede lærere. I fællesskab sikrer ledelse og lærere udvikling af en almenundervisning, der giver mulighed for fortsat inklusion. Skoleledelsen er også ansvarlig for at sikre, at kompetenceudvikling af lærerne bliver indarbejdet i daglig praksis.

I forhold til skolens arbejde med inklusion stilles der selvfølgelig også krav til PPR, til den kommunale ledelse og andre eksterne parter. Jeg har skrevet en kronik til tidsskriftet Folkeskolen om inklusionens mange aktører, der bringes meget snart.

PPR, inklusion på skolen og pædagogisk psykologi

Hvis PPR skal gøre nytte i inklusionsarbejdet på skolen, skal det ikke mindst ske i relation til de netop nævnte otte udviklingsområder. Det er ikke nok at sige, at PPR skal være konsultativ – eller give supervision.

PPR må sammen med skoleledelsen og lærerne konkret aftale, hvorledes disse områder kan udvikles, og hvordan PPR – og ikke mindst PPR-psykologerne - kan bidrage hermed.

Hvad kræver det af PPR-psykologerne? Hvilke kompetencer er nødvendige? Hvad er det for indsatsformer, der kan bringes i anvendelse?

Det er vigtige spørgsmål for ethvert PPR og enhver PPR-psykolog, som må forholde sig reflektivt til sin egen praksis og vurdere sin egen rolle.

Og det er her, at det bliver åbenbart, at det er den pædagogiske psykologi, der skal give svarene og give såvel et teoretisk grundlag som danne grundlag for udredning og intervention. Og det skal kunne ske på såvel individ- som gruppe og organisationsniveau. Psykologuddannelsen rummer de

faglige kvalifikationer til at arbejde på et videnskabeligt grundlag på alle tre niveauer og er vel den eneste faglighed ind i det tværfaglige felt omkring børn og unge, der har deres primære fokus på hvordan subjekter bliver til i sociale praksis'er, og hvordan subjekter restitueres?

Derfor bliver vi nødt til at beskæftige os med det pædagogisk-psykologiske fagområde. Og der er vi så heldige, at det har vi faktisk grundigt beskrevet i specialistuddannelsen i pædagogisk psykologi. Når I læser den, kan I se, at den faktisk er skræddersyet til at danne grundlag for PPR-psykologers arbejde med udvikling af almenundervisningen med øget inklusion. I kan se beskrivelsen på hjemmesiden for Dansk Psykolog Forening i pjecen, der beskriver de 10 eksisterende specialistuddannelser – heraf tre på børneområdet.

Her står fx, at pædagogisk psykologi betegner den anvendte psykologi, der tager udgangspunkt i en pædagogisk proces og som mål har udvikling, læring og forandring.

Pædagogiske psykologers arbejde baseres på psykologiske teorier om udvikling, læring og forandringsprocesser, såvel i forhold til det enkelte individ som i forhold til grupper og til organisationer.

Dermed er udviklingspsykologi, personlighedspsykologi, social- og gruppepsykologi og organisationspsykologi væsentlige grunddiscipliner for forståelse af såvel normal, som afvigende udvikling på alle niveauer - individ, gruppe og organisation/system.

Perspektivet i den pædagogisk psykologiske intervention og tænkning er fremadrettet og befatter sig i højere grad med udviklingsbetingelser, planer for udvikling og relationsmæssige forhold end med diagnoser og årsagsforklaringer.

Pædagogiske psykologers arbejdsområde vil være såvel at medvirke til at udvikle det enkelte barn med særlige behov til selvstændigt at kunne indgå i fællesskabet som at udvikle fællesskabet til at tage de fornødne hensyn til børn og unge med særlige behov.

De pædagogisk psykologiske interventionsformer omfatter:

Forebyggende indsats - at skabe optimale udviklingsbetingelser.

Foregribende indsats - identificere og foregribe risiko for mulig fejludvikling.

Indgribende indsats - iværksætte forandringsprocesser og foranstaltninger.

I specialistuddannelsen i pædagogisk psykologi lægges hovedvægten på at forstå det enkelte barn i en social sammenhæng.

Uddannelsen skal kvalificere de pædagogiske psykologer til at arbejde med hensigtsmæssige ændringer af børns relationer og dermed medvirke til at sikre, at de voksne, grupper, institutioner og systemer i størst mulig udstrækning indbygger nødvendig hensyntagen i daginstitutioner og skoler og andre offentlige tilbud til børn og unge.

Specialisten i pædagogisk psykologi skal:

- Kunne undersøge og vurdere samspillet og betydningen af forskellige typer af årsagsfaktorer i den konkrete sag – medicinsk/organiske faktorer, psykologiske faktorer og kontekstuelle faktorer. Forståelse af det enkelte barns perspektiv vil være væsentlig i alle tilfælde.
- Være i stand til at beskrive systemers/organisationers miljø og have fokus på kontekstuelle faktoreres rolle i forbindelse med udvikling af psykisk sundhed og mistrivsel.
- Kunne arbejde med pædagogisk-psykologiske interventionsformer i alle relationsmæssige forhold i forhold til, at læring er såvel en individuel som social proces.

Dette opnås ved, at specialisten i pædagogisk psykologi:

- Erhverver sig den fornødne videnskabelige baggrund til at vurdere og tage kritisk stilling til, hvilke former for pædagogisk psykologisk indsats, der vil være relevante i konkrete situationer samt at kunne foretage en relevant evaluering.
- Kan arbejde organisatorisk med problemstillinger vedrørende læring, udvikling og forandring.
- Med udgangspunkt i en kontekstuel synsvinkel skal specialisten på et videnskabeligt grundlag og ud fra en ressource- og relationsorienteret opfattelse kunne rette praksis mod at fremme og støtte det enkelte individs selvoplevelse og mestring i den kontekst, hvor det befinder sig.
- Specialisten skal kunne sætte sin rådgivning ind i en helhed ved at kunne gennemføre de relevante metateoretiske overvejelser i forbindelse med indsats for børn og unge - herunder at inddrage hensyn til samfundsmæssige og etiske forhold.

Specialistmodulet omfatter tre hoveddele med hver 50 timers undervisning.

Første modul omfatter de nyeste udviklings- lærings- og organisationsteorier som grundlag for de to næste moduler, der omfatter henholdsvis udredning og intervention.

Udredningen omfatter bl.a., at kunne analysere sit arbejdsområdes problemfelter på individ-, gruppe- og organisatorisk niveau.

Specialisten skal kunne danne sig det nødvendige faglige overblik – herunder kunne opstille relevante arbejdshypoteser. Dette skal kunne udformes til et helhedsoplæg til brug for pædagogisk vejledning.

Udredningen skal give grundlag for, at specialisten selvstændigt skal kunne fremkomme med oplæg til – og medvirke aktivt i – konkrete forandringsinitiativer i organisationer.

Specialisten i pædagogisk psykologi skal have viden og indsigt i pædagogisk psykologiske interventionsmetoder og deres anvendelsesmuligheder.

Specialisten skal være i stand til at vælge de for problemstillingen relevante metoder, samt kunne sætte interventionen ind i en helhed.

Der skal opnås færdighed i at kunne fremme andre professionelle fagpersoners arbejde med organisationsudvikling gennem at få de sociale processer til at fungere mest hensigtsmæssigt og dermed udnytte ressourcerne i organisationen.

PPR i Gladsaxe og Roskilde gennemfører for tiden de 150 timer i specialistmodulet med bl.a. medvirken fra Vibe Støier og Benedicte Schilling, og man har fundet en økonomisk overkommelig måde at gennemføre uddannelsen på. Det har de beskrevet i PPF-Nyt nr. 1 fra 2016.

Vi kan stærkt anbefale andre PPR'er at følge deres eksempel.

Bestyrelsen i Dansk Psykolog Forening har besluttet at videreføre alle 10 specialistuddannelser i den nuværende form. Dog skal det sikres, at der er tilstrækkelig fleksibilitet og mulighed for at gennemføre uddannelserne. I den forbindelse er der nedsat en lille arbejdsgruppe, der i samarbejde med alle 10 fagnævne skal være med til at sikre dette. Næstformand Merete Strømning er formand for arbejdsgruppen, der ellers kun omfatter én repræsentant fra Kursusudvalget og mig fra Specialisuddannelsesstudvalget.

Vi vil i vores bestyrelse se grundigt på, hvorledes vi kan få specialistuddannelsen i pædagogisk psykologi til at fremtræde som en særdeles relevant specialistuddannelse i forhold til ikke mindst inklusionsopgaven.

Beskrivelserne af det pædagogisk-psykologiske grundlag i specialistpjecen er selvfølgelig på et meget overordnet niveau.

Hvilke konkrete pædagogisk-psykologiske indsatsformer, der kan være relevante i forhold til inklusionsopgaven har vi bl.a. beskrevet i et bilag til den skriftlige beretning i 2012 under overskriften ”PPR-psykologens indirekte arbejds- og interventionsformer i forhold til folkeskolen”. I Inklusionshåndbogen er der i kapitlet om PPR under hvert af de otte ovennævnte udviklingsområdet beskrevet relevante konkrete indsatsformer fra PPR-psykologerne.

I PPF-Nyt nr. 1. fra 2015 har vi beskrevet ”PPR-psykologer og didaktik” og de krav om praksisnær rådgivning med pædagogisk og didaktisk sparring, som skolen efterlyser.

Også her har vi understreget vigtigheden af, at PPR-psykologerne har et udbredt kendskab og interesse for skolens arbejde, dens kultur og vilkår. Og vel at mærke så det anerkendes blandt lærere og skoleledere.

Det er selvfølgelig også meget vigtigt, at PPR råder over psykologer, der har en indgående klinisk kompetence og erfaring på børneområdet. De skal sikre, at de klinisk-psykologiske synsvinkler inddrages grundigt i de problematikker, hvor det er åbenbart i samarbejdet med de pædagogiske psykologer. Andre faggrupper med særlig ekspertise er tilsvarende vigtige i det tværfaglige PPR. Men i denne sammenhæng har det været hensigten at få understreget vigtigheden og nødvendigheden af, at en meget stor del af PPR’s psykologer besidder den nødvendige pædagogisk-psykologiske baggrund for at kunne gøre sig nyttige og uundværlige i skolens inklusionsarbejde med udvikling af almenundervisningen.

Vi vurderer det som sagt helt afgørende, hvis PPR skal have en fortsat fremtid som en vigtig kommunal organisation på børne- og ungeområdet – og dermed være en vigtig faglig medspiller i forhold til 15 – 20 % af folkeskolens mest udsatte elever. De har brug for PPR og jeres indsats. I denne sammenhæng vurderer vi, at det også er vigtigt at få opprioriteret vigtigheden og prestigen af det pædagogisk-psykologiske fagområde i vores egen og omverdenens øjne – bl.a. som et nødvendigt og meget anvendeligt grundlag for udvikling af almenmiljøerne på børne- og ungeområdet.

Så skal jeg til slut blot gentage fra den skriftlige beretning en stor tak til alle vore mange gode samarbejdspartnere.

Og jeg skal også rette en stor tak til de øvrige medlemmer i bestyrelsen. Vi har en bred og fagligt hensigtsmæssig sammensat bestyrelse, og vi har en vældig god og rar samarbejdsform i arbejdet. Hermed overlader jeg såvel den skriftlige som mundtlige beretning til behandling i generalforsamlingen.

Bjarne Nielsen